

Základní škola a Mateřská škola Litohoř, příspěvková organizace, okres Třebíč

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
„Školka plná pohody“

Školní vzdělávací program je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
INTERIÉR BUDOVY	4
ŠKOLNÍ KUCHYŇ.....	4
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	5
VĚCNÉ PODMÍNKY	5
ŽIVOTOSPRAVA	5
PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	6
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	7
ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY.....	9
PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ	9
SPOLUÚČAST RODIČŮ.....	10
VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	10
JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA DĚTÍ S NEDOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA	11
VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH.....	12
VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET	12
5. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	14
ZAMĚŘENÍ ŠKOLY.....	14
METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ.....	15
KRÁTKODOBÉ CÍLE	16
DLOUHODOBÉ CÍLE	18
VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	19
VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH.....	21
VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET.....	22
VZDĚLÁVACÍ OBLASTI.....	23
KLÍČOVÉ KOMPETENCE	24
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	27
INTEGROVANÉ BLOKY A TEMATICKÉ ČÁSTI	27
DÍLČÍ SPECIFICKY ZAMĚŘENÉ PROGRAMY	41
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM	42
PŘÍLOHA Č. 1	44
PODMÍNKY A ORGANIZACE JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	44
PŘÍLOHA Č. 2	46
PRIMÁRNÍ LOGOPEDICKÁ PREVENCE	46

1. Identifikační údaje

- **Název školy:** Základní škola a Mateřská škola Litohoř, příspěvková organizace, okres Třebíč
- **Adresa MŠ:** Litohoř 156, p. Lesonice 675 44, okres Třebíč
- **Kontakt MŠ:** tel. 720 434 229
- **e-mail:** ms.litohor@seznam.cz
- **web. stránky:** www.zsms-litohor.cz
- **Adresa ZŠ:** Litohoř 98, p. Lesonice 675 44, okres Třebíč
- **Kontakt ZŠ:** tel. 606 951 898
- **Zřizovatel:** Obecní úřad Litohoř
- **Právní forma:** příspěvková organizace
- **Právní subjektivita:** od 1. 1. 2003
- **Ředitelka ZŠ:** Mgr. Romana Kabelková
- **Vedoucí učitelka MŠ:** Bc. Vendula Komendová
- **Provozní doba MŠ:** 6:15 – 15:45 hod.
- **Počet tříd:** 1 s celodenním provozem
- **Personální obsazení:** Kolektiv MŠ tvoří 5 zaměstnanců:
Kvalifikované pedagogické pracovníce: 2
Správní zaměstnanci: 3
- **Název ŠVP PV:** „Školka plná pohody“
- **Vypracovala:** Mgr. Romana Kabelková, Bc. Vendula Komendová
- **Platnost ŠVP PV:** 1. 9. 2021 – 31. 8. 2024
- **ŠVP PV projednán na pedagogické poradě dne:** 31. 8. 2021
- **ŠVP PV schválen školskou radou dne:** 31. 8. 2021

2. Charakteristika školy

Mateřská škola v Litohoři byla postavena v roce 1978 svépomocí litohořskými občany. Nahradila dosavadní již nevyhovující dětský útulek. V roce 2009 byla celkově zrekonstruována - výměna stávajících oken za plastová, zastřešení valbovou střechou, zateplení polystyrénem. V roce 2018 byl nevyhovující nábytek nahrazen novým, lépe přístupným pro všechny děti. Vyměněna byla i stávající lehátka za nová.

Přízemní budova mateřské školy se nachází v klidné zóně uprostřed vesnice stranou od hlavní komunikace. Je obklopena zelení přilehlého parku, který je nově osázen. Jednou z vizí pro další období je péče o okolní prostředí mateřské školy a snaha o zachování příznivého a bezpečného klimatu. Za budovou se nachází školní zahrada, která byla v roce 2015 zcela obnovena a nově vybudována ve stylu přírodní zahrady. Cílem naší mateřské školy bylo dostat přírodu do zahrady a děti do přírody.

Jednotřídní mateřská škola s celodenním provozem spadá pod základní školu. MŠ spolu se školní kuchyní jsou odloučeným pracovištěm školy vzdáleným asi 50 m od budovy ZŠ. Navštěvují ji zpravidla děti z Litohoře a některých přilehlých obcí.

Interiér budovy

Prostorná třída mateřské školy s kapacitou 30 dětí je rozdělena na tři části:

stolečky – stolování, výtvarné a tvořivé činnosti

herna - volná hra a pohyb dětí

ložnice – polední odpočinek

Třída je vybavena moderním nábytkem, vše odpovídá hygienickým i bezpečnostním podmínkám.

Součástí MŠ je hygienické zázemí pro děti, šatna a kabinet pro učitelky.

Školní kuchyně

Školní kuchyně zajišťuje stravování pro všechny děti a zaměstnance základní i mateřské školy.

Jídelníček je sestavován v souladu s výživovými normami a požadavky spotřebního potravinového koše. Preferujeme rozumně zdravou stravu. Pitný režim je funkční po celý den neomezeně.

Základní škola je zapojena do projektu Ovoce do škol, což má pozitivní vliv i na stravování dětí v mateřské škole. Také školní kuchyně prošla v roce 2018 rekonstrukcí.

3. Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

- Mateřská škola disponuje dostatečným a vhodným prostorem.
- Dětský nábytek, hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí odpovídají hygienickým i bezpečnostním požadavkům odpovídajícím počtu dětí a jsou zdravotně nezávadné.
- Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku a je průběžně obnovováno a doplňováno na základě momentálních potřeb dětí.
- Snažíme se o přehledný systém uložení. Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky umísťujeme tak, aby byly dětem dobře viditelné a přístupné.
- Prostor šatny je zútulněn samotnými výtvyry dětí, které zde mohou zhlédnout i jejich rodiče.
- Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada, která je vybudována v přírodním stylu. Tento prostor je vybaven tak, aby umožňoval dětem nejen rozmanité pohybové aktivity, ale i relaxaci. Zahrada provokuje a podporuje rozvoj vztahu dětí k přírodě.
- Všechny vnitřní a venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Životospráva

Strava je zajišťována kuchyní, která sídlí v budově mateřské školy. Dětem je poskytována celodenní vyvážená a plnohodnotná strava. Jídelníček je sestavován v souladu s výživovými normami a požadavky spotřebního koše. Každý den je součástí jídelníčku ovoce či zelenina. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Jídelní lístky jsou rodičům k dispozici na nástěnce v šatně MŠ a na webových stránkách školy.

Svačiny jsou organizovány společně, děti se samy obsluhují. Učíme děti správnou kulturu stolování, což obnáší správné držení příboru, dodržování čistoty a dodržování sledu jídelních chodů. Také dbáme na klidnou a pohodovou atmosféru při jídle.

Pitný režim je zajištěn během celého dne. Způsob obsluhy je samoobslužný, děti mají k dispozici konvici s čajem, vodou nebo ovocnou šťávou. Přípravu a doplňování nápojů zajišťuje kuchařka. Při pobytu venku na školní zahradě jsou tekutiny ve várnici.

Máme zajištěn pravidelný rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit individuálním potřebám dítěte a aktuální neplánované situaci. V denním režimu dbáme na střídání činností, psychické a fyzické zátěže a odpočinku dětí.

Snažíme se, aby děti byly každodenně a dostatečně dlouho venku. Program činností je přizpůsobován počasí a okamžité kvalitě ovzduší.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen na školní zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. V hojně míře jsou pro pobyt venku využívány i vycházky do blízkého okolí.

V denním programu se snažíme respektovat individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

Pedagogové se snaží sami chovat podle zásad zdravého životního stylu a poskytovat tak dětem přirozený vzor.

Psychosociální podmínky

Veškerá práce a snažení všech zaměstnanců směřují k tomu, aby se MŠ stala pro děti kamarádkým společenstvím, kde se každé dítě bude cítit bezpečně a spokojeně. Ve vztazích mezi dětmi a dospělými preferujeme důvěru, toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu, vzájemnou pomoc a podporu. Nutnost dodržovat denní řád a pravidla je přímo úměrná s volností a svobodou dětí. U dětí rozvíjíme sebepoznávání, poznávání těch druhých a podporujeme vzájemnou komunikaci, která se vyznačuje tolerancí, zdvořilostí, ohleduplností, spolupráci a podporou. Děti se učí mít se navzájem rády a pomáhat si, i když si uvědomují vzájemné odlišnosti. Pomocí převažujícího pozitivního hodnocení podporujeme u dítěte samostatnost, důvěru v sebe i v prostředí mateřské školy. Vztahům mezi dětmi věnujeme dostatečnou pozornost. Cílevědomě a nenásilně tyto vztahy směřujeme prosociálně.

Děti vedeme k odpovědnosti a spolupráci, jednáme s nimi na bázi partnerství. Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, dbáme na střídání činností, zátěže a odpočinku.

V případě zájmu rodičů probíhá adaptace nově přijatých dětí již v průběhu měsíce června. Rodiče mají možnost se svým dítětem MŠ navštívit a seznámit se blíže s daným prostředím. Úspěšná adaptace dítěte na začátku docházky ovlivňuje kvalitu dalšího pobytu a je tudíž předpokladem pozitivního výchovného působení MŠ na dítě. Důležité je nenásilné a postupné přizpůsobování dětí na uspořádání dne. Respektujeme přítomnost rodiče v MŠ v období adaptace. Posilujeme zdravé sebevědomí dětí a klademe na ně přiměřené požadavky. Budujeme kladný citový vztah mezi dítětem a učitelkou.

Dodržujeme předem dohodnutá pravidla, která nenásilnou formou začleňujeme do běžného režimu dne i nově přichozích dětí.

Naší snahou je, aby byl pedagogický styl a způsob, jakým jsou děti vedeny, podporující, sympatizující a projevoval se přímou, vstřícnou empatickou a naslouchající komunikací pedagoga s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí nebo podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoli komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí je nepřijatelná.

4. Organizace vzdělávání

Naše mateřská škola je jednotřídní s kapacitou 30 dětí. Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let, nejdříve však pro děti od dvou let. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné.

Přijímání dětí

- O přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce, rozhoduje ředitelka školy.
- Dítě je přijato do mateřské školy na základě podání žádosti o přijetí dítěte.
- Ředitelka školy stanoví po dohodě se zřizovatelem místo, termín a dobu podání žádostí přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání pro následující školní rok a zveřejní je prostřednictvím webových stránek školy, na vývěsce obecního úřadu a na nástěnce v MŠ.
- Termín zápisu dítěte do MŠ je v rozmezí od 2. do 16. května.
- Kritéria pro přijetí stanoví ředitelka školy každý rok před zápisem a jsou veřejná.
- Přednostní přijímání dětí je vždy podrobně uvedeno v kritériích a zakládá se na věku dítěte a místě trvalého pobytu dítěte, v případě cizinců, místě pobytu.
- Podrobnosti k přijímání dětí k povinnému předškolnímu vzdělávání jsou uvedeny v Školním řádu mateřské školy a každý školní rok jsou aktualizovány.

Převzetí dítěte

Za bezpečnost dětí v mateřské škole odpovídá pedagogický pracovník od doby, kdy je převezme od jeho zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, až do doby, kdy je pedagogický pracovník předá jeho zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě. Předat dítě pověřené osobě lze jen na základě písemného pověření vystaveného zákonným zástupcem dítěte.

Organizace dne

- Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí a na jejich aktuální potřeby.
- Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.
- Snažíme se, aby děti nacházely potřebné zázemí, klid, bezpečí a soukromí.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy uplatňujeme individuálně přirozený adaptační režim.
- Naší snahou je, aby poměr spontánních a řízených činností byl v denním programu vyvážený.
- Dětem umožňujeme dostatek času i prostoru pro spontánní hru.

- Snažíme se veškeré aktivity organizovat tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností a pracovaly svým tempem.
- Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- Akceptujeme dostatečné osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují nebo situace vyžaduje, mají možnost uchýlit se do klidového koutku a neúčastnit se společných činností.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky
- V žádném případě nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě.
- Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Režim dne:

6.15 - 8.30	Příchod dětí do MŠ, volné hry a činnosti, zájmové a pohybové aktivity, individuální a skupinové činnosti
8.30 – 8.45	Hygiena, svačinka
8.45 – 9.15	Zájmové aktivity a řízená činnost
9.15 – 11.15	Pobyt venku
11.15 – 12.20	Hygiena, oběd
12.20 – 14.00	Polední odpočinek
14.00 – 14.20	Hygiena, odpolední svačinka
14.20 – 15.45	Pokračování v započatých činnostech – individuální a skupinové činnosti, volné hry dětí, pobyt na zahradě (přizpůsobuje se počasí)

Organizace týdne:

Učitelky se střídají po týdnu v ranních a odpoledních směnách.

Organizace roku:

Během celého školního roku organizujeme pravidelné akce spojené s určitým ročním obdobím a tradicemi, které se k nim vážou. Na organizaci se podílí všichni učitelé i zaměstnanci školy.

Řízení mateřské školy

- Povinnosti a pravomoci všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.
- Při vedení zaměstnanců se ředitel snaží vytvářet ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojovat spolupracovníky do řízení mateřské školy, podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.
- Ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.
- Snahou je, aby pedagogický tým spolupracoval jako tým, v některých situacích zve ke spolupráci rodiče.
- Snažíme se o funkční plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy, opíráme se o předchozí analýzu a využíváme zpětné vazby.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány statní správy a samosprávy, se základní školou a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

Personální a pedagogické zajištění

Ve školním řádu a náplni práce jsou vymezena jasná pravidla a kompetence všech zaměstnanců školy. Důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci a vytváření prostředí důvěry a otevřenosti.

V mateřské škole pracují 2 kvalifikované učitelky, provoz ŠJ zajišťuje vedoucí ŠJ, úklid zajišťuje školnice.

Pracovní doba je organizována tak, aby byla vždy zajištěna dětem optimální péče a jejich bezpečnost. Během doby vycházek jsou vždy přítomny 2 učitelky.

Vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v souladu s plánem dalšího vzdělávání. Osobně se účastní vzdělávacích akcí pořádaných NIDV Třebíč, Jihlava, OSPOD Moravské Budějovice a zajišťují metodické materiály a publikace pro oblast předškolního vzdělávání. Další vzdělávání probíhá i formou samostudia.

Spoluúčast rodičů

- Snažíme se o to, aby mezi rodiči a pedagogy panovala oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.
- Pedagogové sledují potřeby jednotlivých dětí a vhodně na ně reagují.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole a účastnit se různých činností dle svého zájmu. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet na plánování programu mateřské školy.
- Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v jeho rozvoji i učení. Pokud je to třeba řeší postupy při výchově a vzdělávání daného dítěte.
- Pro rodiče jsou vymezeny termíny pro konzultační hodiny (dle potřeb rodičů). Rodiče mají možnost nahlédnout do portfolií dětí, k dispozici mají přehled o individuálním rozvoji a učení dítěte.
- Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jimi svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, vyvarují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dle vyhlášky 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění účinném od 1. 7. 2017, mateřská škola respektuje potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a snaží se co nejvíce vyhovět jejich potřebám i možnostem a zajistit jim optimální podmínky pro jejich rozvoj a samostatnost.

V případě, že navštěvuje MŠ dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností vyžaduje speciálně vzdělávací potřeby, tvoří učitelky ve spolupráci s odborníkem individuální vzdělávací plán. Plán je vždy konzultován s rodiči a ředitelkou školy. Škola vyžaduje od učitelek i ostatních pracovníků maximální profesionální přístup. Je důležité, aby byly děti se speciálními potřebami přijímány učitelkami i kolektivem stejně jako ostatní děti a ochránili jsme je tak od negativní zpětné vazby.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Učitelka tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Pojetí vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. K vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami přistupujeme tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Naší snahou je vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Plán pedagogické podpory sestavuje učitelka v písemné podobě. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učitelkami s cílem stanovení metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy PLPP a učitelka zorganizuje společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte. Ke konzultaci může učitelka oslovit odborníky z PPP, SPC, logopeda apod.

Systém péče o děti s priznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Jako podporu pro děti s prvním stupněm podpůrných opatření nabízíme těmto dětem intenzivnější individuální logopedickou i grafomotorickou péči učitelek.

IVP zpracovává škola na základě doporučení PPP a se souhlasem zákonných zástupců dítěte. K sestavení PLPP a IVP jsou pověřeny obě učitelky. Společně si také stanovují termín vyhodnocování PLPP a IVP.

Ve třídách s dětmi s podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně nabízíme podporu asistenta pedagoga. Obě učitelky s asistentkou a se zákonnými zástupci vybírá vhodné podpůrné pomůcky, případně zajišťuje nákup nových.

Podmínky vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Učitelka tyto podmínky zajišťuje v souladu s právními předpisy a s ohledem na vývojová a osobnostní specifika dítěte.

Je uplatňován princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání. Vzdělávání směřuje k osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte.

Naším cílem je připravovat všechny děti na to, aby byly schopny se aktivně vyrovnávat s přirozenou stávající životní realitou. Zdárný průběh a celkový úspěch inkluze dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami je závislý na systematickém přístupu k dítěti a rodině, na spolupráci rodiny, školy a školského poradenského zařízení.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Mateřskou školu mohou navštěvovat děti jiných národností, jejichž rodným jazykem není čeština. V případě, že se ke vzdělávání v naší mateřské škole přihlásí dítě cizinec, bude vždy vypracován plán pedagogické podpory a využita doporučená metodika ke vzdělávání dětí cizinců (způsob práce s dětmi, komunikace s rodiči, podpůrná opatření, adaptační proces v MŠ, jazyková podpora). Mateřská škola poskytne dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných dle vyhlášky 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných, ve znění účinném od 1. 7. 2017.

V mateřské škole věnujeme pozornost i mimořádně nadaným dětem, a to především prostřednictvím zabezpečení bohaté nabídky činností podle specifických zájmů a schopností těchto dětí. Klademe důraz na rozvoj sociální oblasti a oblasti návyků a sebeobsluhy, ve kterých mívají mimořádně nadané děti zpravidla problémy.

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, což je mnohdy těžké odlišit při identifikaci nadání v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat dle novely školského zákona, zákon č. 178/2016 pro děti od dvou let věku. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které jej naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné. Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky. Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

5. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program naší mateřské školy s názvem **Školka plná pohody** je vlastním vzdělávacím programem zpracovaným na základě analýzy z minulých let. Vychází z podmínek mateřské školy, obce, jejích tradic a okolního přírodního prostředí. Opírá se o koncepci, která vychází z práva každého dítěte na vzdělávání a z podmínek všestranného rozvoje dítěte. Osnovou nám je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.

Podmínky koncepce

Přirozená pohoda
Harmonické vztahy
Útulné prostředí
Rodinná atmosféra
Vztah k přírodě

Filozofií naší mateřské školy je předávat a zprostředkovávat dětem základní životní zkušenosti v přirozeném prostředí vrstevníků cestou výchovy a vzdělávání založené na principu uspokojování jejich individuálních potřeb a zájmů. Rozvíjíme samostatnost, zdravé sebevědomí, sebejistotu a tvořivost dětí. Pokládáme základy celoživotního vzdělávání.

Cílem našeho programu je vytvoření harmonického prostředí a duševní pohody dětí, což považujeme za základ pro jejich další vývoj.

Naší snahou je vytvořit takový model výchovné práce, ve kterém se prolínají současné vzdělávací trendy s osvědčenými postupy. Důležité je komplexní působení, individuální péče, respektování osobnosti dítěte a spolupráce s rodinou. Snažíme se, aby děti v naší mateřské škole prožívaly krásné dětství.

Při naplňování cílů a obsahu našeho školního vzdělávacího programu upřednostňujeme přirozený koloběh života, který je založený na jeho vnímání a prožívání. Cestou přirozené výchovy usilujeme o rozvoj samostatných a zdravě sebevědomých dětí.

Zaměření školy

Vzhledem k přirozeným možnostem plynoucím z usazení naší mateřské školy do přírodního rámce, který nabízí okolní lokality obce a těsného každodenního kontaktu s přírodním prostředím při pobytu venku, chceme u dětí vytvářet citlivý vztah k životnímu prostředí. Nenásilně dětem vštěpujeme základy prvotního ekologického citění a pocitu spoluzodpovědnosti za okolní svět.

Vybudováním zahrady v přírodním stylu, která je součástí naší mateřské školy, probouzíme u dětí zájem o pozorování přírodních procesů a získávání informací na základě vlastních prožitků. Soustavně začleňujeme environmentální vzdělávání, pravidelný pobyt venku v přírodním prostředí a zdravý kontakt s rizikem. Herní prvky a modelace terénu povzbuzují děti k pohybu, pomáhají zdokonalovat jejich motorické dovednosti, obratnost i smysl pro balanci. Celý koncept přírodního hřiště nabízí dětem řadu podnětů, které pozitivně ovlivňují nejen smyslové vnímání, ale i kreativitu, zájem, přirozenou zvědavost a estetické citění dětí.

Naše mateřská škola preferuje praktické činnosti, které:

- seznamují děti s přírodou a přírodními jevy, kladou důraz na bezprostřední kontakt s přírodou
- umožňují vnímat okolní svět všemi smysly
- zaměřují se na oblast ekologie
- vedou ke zdravému životnímu stylu, ke spolupráci s rodinou při vytváření a upevňování zdravých výživových a stravovacích návyků, k respektování potřeb každého dítěte, k péči o klidné a kulturní prostředí při stolování a upevňují správné návyky při stolování
- podporují vytváření kladných vzájemných vztahů
- věnují maximální pozornost dětské tvořivosti a umožňují dětem seberealizaci
- ponechávají dětem dostatečný prostor k uplatnění jejich aktivity
- věnují zvýšenou pozornost celkovému řečovému projevu dítěte
- napomáhají k rozvoji pohybových schopností a dovedností dítěte
- posilují sebeobslužné dovednosti a návyky a vedou děti k samostatnosti

Metody a formy vzdělávání

Předškolní věk je důležitou oblastí v životě člověka, protože se v tomto období vytvářejí základy osobnosti.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Snažíme se dětem nabízet vhodné vzdělávací prostředí, které je pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté. Takové prostředí, v němž se dítě cítí jistě, bezpečně, radostně a spokojeně a které mu umožňuje projevovat se přirozeně dětským způsobem.

Vhodné jsou metody prožitkového a kooperativního učení hrou, které jsou založeny na přímých zážitcích dětí, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. V tomto případě probíhají učební aktivity především formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby.

Důležitou úlohu hraje rovněž situační učení založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápalo jejich smysl.

Významnou roli v procesu učení sehrává spontánní sociální učení založené na principu přirozené nápodoby. Je proto důležité poskytovat dítěti vzory chování a postoje, které jsou k přejímání a nápodobě vhodné.

Specifickou formu představuje didakticky zesílená činnost, která je pedagogem přímo nebo nepřímou motivovaná a v níž je zastoupeno spontánní a záměrné učení. Toto učení je založeno na aktivní účasti dětí, smyslovém vnímání a prožitkovém učení.

Děti jsou zvědavé a aktivní, proto jim nabízíme takové činnosti, které si vyzkouší, prožijí a procítí. Vždy jde o činnosti promyšlené a cíleně připravené.

Děti cílevědomě vedeme, ale nepreferujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Učíme je svobodně jednat, vyjadřovat se, rozhodovat, ale zároveň chápat, že svoboda má své hranice. Společně s dětmi vytváříme a

dodržujeme třídní pravidla, která v nich budují zásady slušnosti, ohleduplnosti a základy společenských i osobních hodnot. Pro jednotlivé činnosti vytváříme dětem vhodné podmínky, dostatek prostoru a soukromí. Umožňujeme jim samostatný výběr činností a učíme je tak zodpovědnosti, samostatnosti, spolupráci, komunikaci, toleranci a rozhodování. Chceme vychovávat děti nejen vzdělané, ale i citlivé.

Závazným dokumentem je pro nás RVP pro předškolní vzdělávání. Vycházíme z **rámcových cílů** předškolního vzdělávání:

- Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
- Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Usilujeme o

- Vytváření co nejpodnětnějšího prostředí, aby byly děti spontánně zaujaty činnostmi a následný prožitek v nich probouzel kladné city.
- Dosažení harmonického rozvoje pohybových dovedností a vytvoření podmínek pro společnou pohodu dětí.
- Získání a zapojení rodičů do společných aktivit v MŠ, které upevňují citové pouto mezi dětmi a rodiči, a kladně působí na vztahy mezi dětmi, rodiči a zaměstnanci mateřské školy.
- Poskytování nabídek činností z různých oblastí života, které vycházejí z touhy dětí účastnit se a spolupodílet se na těchto aktivitách.
- Vedení dětí ke zdravému způsobu života, vzájemné ohleduplnosti, ochotě navzájem si pomoci, chránit své zdraví, přírodu a životní prostředí.
- Rozvoj vzdělávání dětí přirozenou cestou sociálního učení, experimentů, využívání spontánních a řízených aktivit, činností individuálních nebo skupinových.
- Vytváření atmosféry důvěry, pohody a spolupráce mezi všemi zúčastněnými.
- Naši snahou je připravit a vytvořit dětem takové prostředí a podmínky, aby na konci předškolního období byly po stránce fyzické, psychické a sociální v rozsahu svých možností odpovídajícím způsobem připraveny na vstup do dalších životních etap a měly tak vytvořeny základy pro celoživotní učení.

Krátkodobé cíle

ROZVÍJET VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ PŘIROZENOU CESTOU

- Prostřednictvím prožitků a praktických zkušeností
- Zavádění problémového učení a experimentů
- Vyvážené zařazování řízených a spontánních aktivit
- Využití přirozených životních situací ke spontánnímu učení prožitkem
- Rozvíjení kreativních schopností a fantazie

PODPOROVAT DUŠEVNÍ POHODU DĚTÍ, ROZVÍJET JEJICH INTELIGENCI, POZNÁVACÍ PROCESY A FUNKCE

- Respektování individuální potřeby a přání dětí
- Využívání smyslového vnímání a jazykové výchovy k přirozenému učení
- Realizování didakticky zesílených činností ve skupinách i individuálně
- Vytváření dostateku přirozených situací a námětů ke vzdělávání
- Podporování touhy poznávat a zájmu učit se, mít radost z poznávání a objevování
- Vyvážené rozšiřování a zkvalitňování nestandardních aktivit školy
- Péče o děti s odkladem školní docházky a o děti se speciálními vzdělávacími potřebami

ROZVÍJET SOCIÁLNĚ- KULTURNÍ POSTOJE

- Vytváření pozitivních vztahů mezi dětmi
- Usilování o vzájemnou důvěru, úctu a spolupráci s dětmi a rodiči
- Podpora sebevědomí, ovládání vlastních emocí a řešení konfliktů
- Pěstování zodpovědnosti za vlastní jednání
- Rozvíjení zdravé sebedůvěry, jistoty vystupování

ŘEČOVÉ SCHOPNOSTI

- Podněcování komunikativnosti při samostatném vyjadřování myšlenek, pocitů, nápadů prostřednictvím prožitků, respektování ostychu
- Seznamování s mateřským jazykem
- Vytváření bohaté slovní zásoby, snaha o správnou výslovnost, dodržování základních společenských norem komunikace
- Rozvíjení schopnosti porozumět a dorozumět se, efektivně komunikovat, spolupracovat a spolupodílet se na společných činnostech
- Srozumitelné vyjadřování myšlenky, formulování otázky, uplatnění i neverbální komunikace
- Uspokojení z vlastního řečového projevu

ZLEPŠOVAT TĚLESNOU ZDATNOST, PODPOROVAT FYZICKOU POHODU A VÉST KE ZDRAVÉMU ŽIVOTNÍMU STYLU

- Dostatek pohybu řízeného i spontánního s využitím relaxačního cvičení
- Funkční pitný režim po celý den
- Dodržování správné životosprávy
- Dodržování dostatečného pobytu dětí venku
- Respektování individuální potřeby odpočinku a spánku
- Nepřetěžování dětí, dbát na dostatečnou relaxaci

ROZVÍJET SPOLUPRÁCI S RODINOU

- Organizování společných akcí
- Dny otevřených dveří pro rodiče a veřejnost
- Besedy s rodiči a odborníky
- Sponzorské aktivity

Dlouhodobé cíle

- Vytvořit mateřskou školu, kde bude zajištěno vlídné, vstřícné, laskavé a přátelské prostředí bez stresů, napětí a nejistoty ve vztahu k dětem i rodičům.
- Vytvořit mateřskou školu, kterou budou opouštět:
  - děti radostné, osobité, zvědavé, relativně samostatné, citově bohaté se zájmem o získávání vědomostí, dovedností a schopností
  - děti, které budou mít zvládnuty, podle svých individuálních možností a schopností, elementární klíčové kompetence ze všech oblastí života
  - děti, které mají kladný vztah a pocit sounáležitosti s živou i neživou přírodou, lidmi a společností
  - děti, které budou mít elementární poznatky o zdraví a péči o něj
- Vytvořit mateřskou školu, kde budou mít vhodné podmínky děti se specifickými vzdělávacími potřebami.
- Vytvořit mateřskou školu, kde budou mít vhodné podmínky talentované děti v rozšířených aktivitách.
- Vytvářet i nadále předpoklady pro dobré jméno mateřské školy, kvalitní práci a přátelské klima.
- Budovat mateřskou školu, která bude skýtat příjemné prostředí jak pro děti, rodiče, tak i pro zaměstnance, bude moderně vybavena dostatečným množstvím pomůcek a hraček, odpovídajících současným trendům předškolního vzdělávání.
- Budovat mateřskou školu, kde pedagogičtí pracovníci budou schopni týmové i samostatné práce, průběžně se vzdělávají a aktivně se podílejí na realizaci projektů. Školu, kde provozní pracovníci spolu s pedagogy tvoří jeden pracovní tým, všechny profese jsou stejně důležité a všem pracovníkům jde o to, aby škola pracovala v zájmu dětí a jejich rodičů.
- Utvářet základy odpovědnosti dětí k přírodnímu prostředí, ke světu a k tradicím.
- Seznamovat i nadále děti formou prožitkového a nepřímého učení s anglickým jazykem.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

- Škola **identifikuje** speciální vzdělávací potřeby - učitelky důsledně vedou portfolia dětí a pedagogickou diagnostiku, do konce října identifikují odchylky ve výkonech, chování, projevech dětí, o zjištěných skutečnostech informují rodiče dítěte a zároveň oznámí tuto skutečnost ředitelce školy.
- Učitelky **navrhují podpůrná opatření 1. stupně podpory** a vypracují Plán pedagogické podpory.
- Plán pedagogické podpory obsahuje: **Charakteristiku dítěte** - silné, slabé stránky, popis jeho obtíží, případně sociálně-pedagogickou diagnostiku, aktuální zdravotní stav dítěte a další okolnosti ovlivňující nastavení podpory, dále **stanovení cílů rozvoje dítěte, podpůrná opatření v mateřské škole, specifikaci úprav metod práce s dítětem, organizaci jeho vzdělávání, kritéria hodnocení dítěte, pomůcky, požadavky na organizaci práce učitelek, podpůrná opatření v rámci domácí přípravy** (po dohodě s rodiči), **podpůrná opatření jiného druhu** (respektování zdravotního stavu dítěte, rodinné situace, vztahových problémů, postavení dítěte ve třídě) a také způsoby a termíny **vyhodnocení účinnosti PLPP**.
- Následně **je po dobu 3 měsíců realizován PLPP**.
- **Učitelky vyhodnocují jeho účinnost** - pokud je zjištěno, že jsou podpůrná opatření dostačující k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte, jsou realizována po dobu, kdy jsou efektivní v dosahování stanovených cílů rozvoje dítěte, pokud je zjištěno, že opatření jsou nedostačující a u dítěte nenastalo očekávané zlepšení ve výkonech, zákonný zástupce dítěte na základě sdělení mateřské školy kontaktuje Školské poradenské zařízení.
- **Škola pro účel diagnostiky dítěte v ŠPZ** vypracuje zprávu o již poskytnuté pedagogické podpoře, ve které uvede, jaký problém ve vzdělávání dítěte nastal, jaká podpůrná opatření byla uplatňována a jak jsou vyhodnocena.
- **ŠPZ provede diagnostiku dítěte** a na jejím základě stanoví, zda je v kompetenci mateřské školy pokračovat v podpůrném opatření 1. stupně nebo zda jsou speciální potřeby dítěte natolik závažná, že je třeba využít podpůrná opatření vyššího stupně podpory.

- **Pokud ŠPZ přizná dítěti podpůrné opatření 2. - 5. stupně**, jsou mateřskou školou dítěti tato opatření poskytována, vždy však s předchozím písemným souhlasem zákonného zástupce dítěte.
- **Individuální vzdělávací plán** mateřská škola zpracovává zpravidla pro dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností vyžaduje speciálně vzdělávací potřeby. Podkladem pro zpracování IVP je doporučení ŠPZ, žádost zákonného zástupce dítěte, nebo rozhodnutí ředitelky školy. IVP je zpracováván bez odkladu, nejpozději do jednoho měsíce po obdržení doporučení a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP vypracovávají učitelky a za jeho vypracování zodpovídá ředitelka školy. Platnost IVP stvrzují svými podpisy učitelky, ředitelka školy, pracovník ŠPZ a zákonný zástupce dítěte. Na základě písemného souhlasu zákonného zástupce dítěte je vzdělávání dítěte poskytováno podle IVP.

IVP obsahuje údaje o skladbě druhů, stupňů podpůrných opatření, identifikační údaje dítěte, informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod, forem vzdělávání a hodnocení dítěte, případné úpravy výstupů ve vzdělávání dítěte, údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte a je zde uvedeno jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Mateřská škola zajišťuje pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními podmínky s ohledem na jejich vývojová a osobnostní specifika v oblasti věcného prostředí, životosprávy, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění a spolupráce mateřské školy s rodinou.
- Učitelky diferencují a individualizují vzdělávací proces při plánování a organizaci činností, volbě obsahu, metod i forem vzdělávání, realizují stanovená podpůrná opatření.
- Učitelky spolupracují se zákonnými zástupci dětí, školským poradenským zařízením a dalšími odborníky mimo oblast školství.
- Mateřská škola zajišťuje snížení počtu dětí ve třídě a případnou přítomnost asistenta pedagoga v souladu a možnostmi platné legislativy.

Vzdělávání dětí nadaných

- Mateřská škola se metodou včasné diagnostiky snaží odhalit mimořádné schopnosti a nadání dětí. Uplatňujeme metodu pozorování, rozhovoru, analýzy výtvorů, kreseb a hry.
- Pro nadané dítě je žádoucí, aby jeho mimořádné schopnosti byly odhaleny již v předškolním věku a aby nastupovalo do 1. třídy základní školy již se zmapovanými výchovnými a vzdělávacími potřebami. Základní škola pak může pružněji na jeho potřeby reagovat.
- Nadání je většinou poprvé vnímáno v rodině ke konci třetího roku věku dítěte. Nadané děti se liší od svých vrstevníků v oblasti jemné a hrubé motoriky, kreativity, intelektu, úrovní řeči, sociálními projevy i úrovní v dalších specifických oblastech. U dětí v předškolním věku se mimořádné schopnosti a nadání projevují např. časným čtením, bohatou slovní zásobou, zájmem o encyklopedie, velkou zručností při práci se stavebnicemi, mimořádnými schopnostmi pohybového nebo uměleckého charakteru.
- Učitelky při identifikaci mimořádných schopností a nadání dítěte konzultují vše s rodiči a doporučí vyšetření dítěte odborníkem v PPP.
- Odborník stanoví míru nadání dítěte a případně doporučí stupeň podpůrného opatření. Pokud zjištění vyžaduje vzdělávání dítěte formu individuálního vzdělávacího plánu, poskytne ŠPZ škole potřebné podklady i metodickou pomoc. Podle přiznaného stupně podpory škola zajistí pro dítě odpovídající podmínky.
- Vzdělávání nadaného dítěte probíhá v běžné třídě s využitím obohacujícího pedagogického přístupu, úzkou spoluprací s rodiči dítěte a v souladu s doporučením ŠPZ.
- Učitelky pro úspěšnost práce s nadaným dítětem dodržují tato pravidla: vstřícná komunikace, pozorné naslouchání, neautoritativní komunikace, vytvoření dostatečného prostoru pro seberealizaci, prezentaci a sebevyjádření, nerušíme dítě, je-li zaujato činností, společně hodnotíme, diskutujeme, vybíráme komplexnější činnosti a úkoly s možností různé obtížnosti a možností spolupráce, dítě do činnosti nenutíme, podporujeme jeho aktivitu a předkládáme podnětný materiál.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Vzhledem k postupným změnám školské legislativy je záměrem naší mateřské školy co nejlépe realizovat vzdělávání dětí, které dovršily při nástupu do mateřské školy věku dvou let.
- Podmínky **v oblasti personální** – zajištění chůvy nebo současné působení 2 učitelek ve třídě a jejich průběžné vzdělávání v této oblasti, **v oblasti bezpečnosti** - zajištění bezpečného pohybu dětí v prostorách třídy i při pobytu venku, didaktické pomůcky a věcné zařízení odpovídající věku dětí, ošetřit požární rizika, **v oblasti životosprávy** - osobní hygiena – zajištění přebalovacího pultu, nočníku, od rodičů pleny, vlhčené ubrousky, náhradní oblečení, specifický režim dne - zvýšená potřeba spánku, **v oblasti metodiky** – učení se všemi smysly.
- Ve výchově a vzdělávání dětí mladších tří let se učitelky snaží o naplnění tří priorit:

1. Úzce spolupracovat s rodinou a vytvářet podmínky pro zajištění organické provázanosti režimu dvouletého dítěte v rodině i mateřské škole.

2. Individuálně podporovat aktivitu dětí, zvědavost, snahu po objevování, ale zároveň je nepřetěžovat.

3. Vytvořit pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji osobnosti.

- Učitelky se vyvarují nežádoucího poučování dětí, manipulativního jednání s dětmi a preferování zájmů dospělých nad zájmy dětí, naopak respektují jejich specifické potřeby a zájmy.

Vzdělávací oblasti

DÍTĚ A JEHO TĚLO – oblast biologická

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga směrem k dítěti je:

- Stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj
- Podporovat fyzickou pohodu
- Zlepšovat tělesnou zdatnost i pohybovou zdravotní kulturu
- Podporovat rozvoj pohybových i manipulačních dovedností
- Učit sebeobslužným dovednostem
- Vést je zdravým životním návykům a postojům

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA – oblast psychologická

- I. Jazyk a řeč
- II. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
- III. Sebepojetí, city, vůle

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga směrem k dítěti je:

- Podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost
- Rozvoj intelektu, řeči a jazyka
- Povzbuzovat v dalším rozvoji, poznávání, učení
- Rozvoj poznávacích procesů a funkcí, citů, vůle, sebepojetí a sebenahlížení
- stimulovat osvojování a rozvoj vzdělávacích dovedností
- rozvoj kreativity a sebevyjádření

DÍTĚ A TEN DRUHÝ- oblast interpersonální

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga směrem k dítěti je:

- podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělého
- posilovat, kultivovat a obohacovat vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů

DÍTĚ A SPOLEČNOST- oblast sociálně kulturní

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga směrem k dítěti je:

- uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními
- uvést dítě do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění
- pomoci osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje
- umožnit aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí

DÍTĚ A SVĚT- oblast environmentální

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga vzhledem k dítěti je:

- Založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí
- Vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí

Klíčové kompetence

Úroveň kompetencí, obecně dosažitelná předškolním dítětem, vyjadřuje očekávaný vzdělávací přínos předškolního vzdělávání, tedy to, čím může mateřská škola přispět k výbavě dítěte pro celoživotní učení dříve, než dítě zahájí povinné školní vzdělávání.

Soubor klíčových kompetencí je ve svém celku ideálem, k němuž většina dětí nedospěje a dospět nemůže. To ani není smyslem jejich formulování. Soubor klíčových kompetencí nabízí pedagogům poměrně jasnou představu, kam směřovat, oč usilovat. Slouží především k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich naplnění.

Přehled:

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence činnostní a občanské

Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
-

- Řeší problémy, na které stačí, známé se opakující situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby, či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá přitom vlastních dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může ovlivnit situaci
- Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky, odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- V běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícně iniciativní a aktivní je výhodou
- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atd.)
- Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je ochotné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- Při setkání s neznámými lidmi nebo neznámou situací se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná umí odmítnout
- Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte

Činnostní a občanské kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- Chápe, že se může o tom, co dělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- Má smysl pro povinnost ve hře, práci a učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce a úsilí druhých
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

6. Vzdělávací obsah

Integrované bloky a tematické části

Integrované bloky jsou směrodatným vodítkem pro vzdělávání všech věkových skupin dětí. Časový plán je orientační, volný, přizpůsobitelný.

1. KLUCI, HOLKY SPĚCHEJTE DO NAŠÍ ŠKOLKY
2. HOP A SKOK, S PŘÍRODOU DRŽÍME KROK
3. PROČ TO LISTÍ OPADALO, TO SE STROMŮM NĚCO STALO?
4. UTÍKÁM, BĚŽÍM, K VÁNOCŮM MÍŘÍM
5. MĚSÍC PLNÝ LEDU
6. ÚNOR KRÁTKÝ, POUŠTÍ ZIMU SVÝMI VRÁTKY
7. PŘICHÁZÍ K NÁM JARO A S NÍM VELIKONOCE
8. APRÍLOVÉ ČAROVÁNÍ
9. SE SLUNÍČKEM DO PŘÍRODY
10. BYLO NÁM SPOLU PRIMA

Tematické části jsou měnné a lze je upravovat podle dané situace a vlastní kreativity. Jejich charakteristika, dílčí vzdělávací cíle a výstupy jsou konkretizovány v podrobně rozpracovaném Třídním vzdělávacím programu. Nabídka činností a aktivit je pouze orientační. V průběhu roku může být obměňována a upravována.

1. Kluci, holky spěchejte do naší školky

Charakteristika integrovaného bloku:

Tématem tohoto bloku je seznámení se s prostředím naší MŠ a jejího okolí, personálem a chování k ostatním kamarádům.

Záměry:

- Adaptovat se na nové prostředí
- Zvládat požadavky, které jsou na děti kladeny
- Spolupracovat s ostatními (kamarádské vztahy, úsměv, přátelství)
- Rozvíjet komunikační schopnosti
- Rozpoznat, co je dobré a co je špatné pro dítě samotné i pro druhé
- Respektovat dospělého, podřídit se společně stanoveným pravidlům chování
- Uplatňovat základní společenské návyky
- Prožívat radost z úspěchu svého i ostatních
- Učit se dohodnout (rozdělit se o hračky)
- Bránit se projevům násilí

Očekávané výstupy:

- Dokáže bez zábran a ostychu komunikovat s dětmi i dospělými
- Dorozumívá se gesty i slovy
- Průběžně rozšiřuje svoji slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- Samostatně rozhoduje o svých činnostech
- Zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- Zvládá sebeobsahu, uplatňuje základní hygienické a zdravotně preventivní návyky
- Zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, úklid po sobě,...)
- Zachází vhodně s běžnými denními předměty, hračkami
- Dokáže se odloučit na určitou dobu od rodičů
- Uvědomuje si svoji samostatnost
- Rozhoduje o svých činnostech
- Vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- Prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- Respektuje pravidla
- Seznamuje se s anglickým jazykem

Vzdělávací nabídka:

- Pozorování přírody (sledování rozmanitostí a změn v přírodě, přírodní jevy, děje, stromy, práce na zahrádkách a polích, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší)

- ZDRAVÉ DNY- vnímání pomocí všech smyslů-ovoce, zelenina
- Práce s obrázkovým materiálem
- Pokusy na přírodní zahradě
- Pohybové hry ve skupinkách/ve dvojicích
- Hry na zapamatování svých značek
- Pohybové básničky
- Frotáž z přírodních materiálů

Dílčí témata:

1. Těšíme se do školky
2. Příroda je naše kamarádka
3. Ovoce a zelenina
4. Já a moji kamarádi z MŠ

2. Hop a skok s přírodou držíme krok

Charakteristika integrovaného bloku

Tento blok se zabývá změnami v přírodě vlivem příchodu podzimu. Změny pozorujeme nejen na procházkách, ale také na zahradě MŠ. Prohloubení vztahu k přírodě. Oslava SVĚTOVÉHO DNE ZVÍŘAT

Záměry:

- Vést děti ke vztahu k přírodě
- Budovat kladný vztah ke zvířatům
- Osvojovat si praktické dovednosti odpovídající věku.
- Rozvíjet porozumění, naslouchání, vnímání mluveného slova
- Rozvíjet prosociální chování, empatii k vrstevníkům, lidem.
- Zapojit do společenských her, spolupracovat na činnostech.
- Přizpůsobovat se změnám a vnějším podmínkám.
- Podporovat zvědavost a chuť učit se novým věcem
- Rozvíjet paměť a pozornost

Očekávané výstupy:

- Zvládá sebeobsluhu, hygienu, věku přiměřené pracovní činnosti
- Rozumí tomu, co slyší, dorozumí se, správně vyslovuje
- Zvládá vlastní emoce, respektuje a toleruje ostatní
- Snaží se o dokončení započaté činnosti, chápe její smysl
- Porozumí okolním jevům
- Rozvíjí zrakové vnímání – tvary, barvy

- Poslouchá pohádky, příběhy, vyprávění
- Osvojuje si poznatky o přírodě a jejích proměnách
- Procvičuje koordinaci pohybu, dechová cvičení
- Váží si významu práce druhých a pro druhého
- Procvičuje hrubou i jemnou motoriku, hmatové vnímání
- Zapojuje se do skupinového zpěvu
- Zvládá základy anglického jazyka formou hry

Vzdělávací nabídka:

- Frotáž- kůra stromů
- Vnímání barevných změn v přírodě
- Sběr přírodního materiálu a práce s ním
- Práce s různými didaktickými pomůckami
- Pozorování zvířat v přírodě
- Kresba poznaného
- Pokusy
- Sběr a sušení plodů

Dílčí témata:

1. V hlubokém a temném lese, veverka si šišku nese (Světový den zvířat)
2. Plody podzimu
3. V lese
4. Na zahradě

3. Proč to listí opadlo, to se stromům něco stalo?

Charakteristika integrovaného bloku:

Tento blok se zabývá příčinami změn v přírodě. Podzimní práce a proč jsou důležité. Proč ptáci na zimu odlétají. Kompletní shrnutí a uzavření období podzimu.

Záměry:

- Podporovat spontánní projev
- Vědět a učit se zábavnou formou
- Vnímat svět kolem nás
- Rozvíjet koordinaci těla
- Dodržovat stanovená pravidla
- Podporovat kamarádství
- Rozvíjet zvědavost, nadšení, kreativitu a fantazii

- Ucelovat získané informace nejen o podzimu
- Uvědomovat si potřebnost prací spojených s podzimem

Očekávané výstupy:

- Aktivně se zapojuje do podzimních prací na přírodní zahradě
- Využívá přírodnin na další pokusy/tvoření
- Zvládá řešit situace, ve kterých se ocitne
- Myslí kreativně
- Zvládá základy anglického jazyka
- Buduje si vztah k přírodě, vnímá změny
- Využívá fantazii

Vzdělávací nabídka:

- Příprava zahrady na zimu
- Vycházky do polí
- Pozorování přírody (sledování rozmanitosti a změn v přírodě, přírodní jevy, děje, stromy, práce na zahradě, polích, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší)
- Odlet vlaštovek
- Vnímání barevných změn v přírodě
- Vycházky po okolí MŠ s cílem pozorování a vnímání změn podzimní přírody, chování zvířat připravujících se na zimu
- Sběr přírodního materiálu a práce s ním

Dílčí téma:

- Podzime, podzime, řekni nám, co ještě nevíme
- Kampak letíš, vlaštovičko?
- Kde se vzalo, tu se vzalo, plno listí opadlo
- Draku, draku polet' výš
- Ahoj podzime!

4. Utíkám, běžím, k Vánocům mířím

Charakteristika integrovaného bloku

Toto téma se zabývá Vánoce a tradicemi co se pojí k Vánocům. Krmení zvířete v zimě. Vyrábění přáníček, dárečků apod. Budeme rozvíjet kreativitu, fantazii. Vnímání počasí, změn v přírodě, využití sněhu k zimním hrátkám. Osvojení si poznatků o adventu, o tom proč Vánoce slavíme apod. Učení se básniček a písniček pro Mikuláše.

Záměry:

- Seznamovat se s vánočními tradicemi
- Naučit se nové básničky a písničky pro sv. Mikuláše
- Zaměřit se na kamarádské chování
- Podporovat kamarádství a citový rozvoj dítěte
- Podporovat dokonalejší chápání okolního světa
- Objevovat nové a neznámé
- Uvědomovat si následky nevhodného chování
- Budovat kladný vztah k přírodě, zvířatům
- Nebýt sobecký ke zvěři
- Procvičovat jemnou a hrubou motoriku, tvořivost

Očekávané výstupy:

- Projevuje radost ze hry s kamarády
- Ví, proč Vánoce slavíme
- Myslí na zvířátka
- Dokáže definovat změny, které v přírodě nastaly
- Chápe okolní svět
- Raduje se z nově poznávaného
- Zvládá základy anglického jazyka

Vzdělávací nabídka:

- Zimní hrátky na zahradě MŠ
- Zdobení stromu plody
- Výzdoba MŠ vánočními výrobky
- Péče o zvířata během zimy
- Zimní spánek, spáči a nespáči
- Pokusy, hry se sněhem, odkud se sníh bere a jak vzniká
- Jak přikrmit zvěř, práce s dalekohledem
- Práce s obrázky, encyklopedii
- Pozorování a určování stop ve sněhu
- Kdo je Mikuláš, Anděl a čert? Práce s obrázky, pohádkami, básničkami

Dílčí témata:

1. Mikuláši, přijď dnes k nám, písničku ti zazpívám
2. Kdo tudy šel? Aneb stopy ve sněhu, zvěř v zimě
3. Co je to advent a proč slavíme Vánoce?

5. Měsíc plný ledu

Charakteristika integrovaného bloku:

Tématem tohoto bloku je vnímání změn v přírodě s přicházející zimou. Zaměříme se na vhodné oblečení pro pobyt venku v zimě a s tím i spojené bacily a nemoci. Nezapomene ani na zimní sporty a zimní radovánky.

Záměry:

- Vnímát změny v přírodě, krajině
- Uvědomovat si chladné počasí a s tím i spojené vhodné oblečení
- Znat zimní sporty, sdělovat vlastní zážitky ze sportování-> vyjadřovat se celou větou
- Podporovat vzájemnou ohleduplnost při hře
- Správně se chovat k přírodě
- Přenést co nejvíce aktivit ven
- Podporovat dětskou fantazii a kreativitu
- Vědět, kdo jsou TŘI KRÁLOVÉ

Očekávané výstupy:

- Dokáže vyjmenovat několik zimních sportů
- Dokáže přiřadit pomůcky k danému sportu (lyže-lyžař)
- Vytleskává slabiky
- Rozpozná první a poslední písmeno (předškolní děti)
- Tvoří rýmy spojené s obrázky oblečení
- Učí se básničky, říkanky a vypracovává pracovní listy spojené s daným tématem
- Má kladný vztah k přírodě
- Zvládá základy anglického jazyka formou hry
- Dokončí danou činnost

Vzdělávací nabídka:

- Prohlížení knih, encyklopedií
- Čtení pohádek k danému tématu
- Pokusy spojené s počasím, sněhem
- Přiřazování obrázků
- Vytleskávání slabik
- Práce na zahradě
- Práce s lupou (prohlížení vložky)
- Práce s nástroji
- Výtvarné ztvárnění poznaného
- Vycházky po okolí MŠ
- Účast na akcích MŠ

Dílčí témata:

1. Tři králové
2. Jak se v zimě oblékáme?
3. Vlezla na mě rýma, je mi pořád zima (nemoci, bacily)
4. Zimo, už tě voláme! Chceme jezdit ze stráně (zimní sporty)

6. Únor krátký, pouští zimu svými vrátky

Charakteristika integrovaného bloku:

Stále se snažíme co nejvíce aktivit přesunout ven, do sněhu. Vymýšlíme nové hry na rozvoj pohybu i myšlení. Seznámení s masopustem, vysvětlení tradic, co to vůbec je a proč se tak děje. V tomto tématu se seznámíme s pohádkami, kde si procvičíme dějovou posloupnost a matematickou představivost.

Záměry:

- Rozvíjet paměť a pozornost
- Učit se novým věcem pomocí pokusů
- Pobývat co nejdéle venku
- Vědět, co je to masopust/karneval
- Rozvíjet jemnou motoriku, správně zacházet s výtvarným materiálem
- Procvičovat dějovou posloupnost
- Procvičovat matematickou představivost
- Uvolňovat zápěstí
- Rozvíjet paměť a pozornost
- Rozvíjet úctu k přírodě

Očekávané výstupy:

- Kreativně využívá sníh
- Rozvíjí rytmizaci
- Pohybuje se do rytmu
- Umí převyprávět několik pohádek tak, jak šly za sebou
- Dokáže si představit čtenou pohádku a poté ji výtvarně zpracovat
- Rozvíjí melodičnost
- Zná správné chování k ostatním kamarádům a řídí se dle něj
- Úkoly se snaží řešit samostatně
- Při výtvarných chvílích myslí kreativně a zapojuje fantazii
- Je zvědavý, úkoly plní s nadšením

Vzdělávací nabídka:

- Péče o zvířátka během zimy

- Jak správně krmit ptáky v zimě
- Pokusy, hry se sněhem
- Obrázky pohádek
- Výtvarné zpracování pohádky
- Zpět písní s doprovodem na Orfovy nástroje
- Hry zaměřené na ven
- Pozorování ptáků u krmítka
- Pokusy
- Vycházky do polí

Dílčí témata:

1. Sněhuláčku v bílém fráčku
2. Karneval- masopust (rozdíl), tradice
3. Z pohádky do pohádky (2 týdny)

7. Přichází k nám jaro a s ním Velikonoce

Charakteristika integrovaného bloku:

Základem bloku je přicházející jaro a s ním spojené změny. Budeme více venku, aby si děti mohly všimnout měnící se přírody. S blížícími se Velikonocemi si připomeneme tradice a pojmenování týdnu před Velikonocemi. Nezapomeneme na jarní květiny, obrázkové přiřazování květin, ani na výtvarné a pracovní výtvary.

Záměry:

- Rozvíjet kreativitu
- Rozvíjet jemnou a hrubou motoriku
- Uvolňovat zápěstí
- Podporovat rytmičnost a melodičnost
- Získávat informace o tradicích
- Poznávat květiny
- Popsat koloběh vody
- Rozvíjet úctu k přírodě
- Podporovat kreativnost

Očekávané výstupy:

- Kreativně využívá tabuli na zahradě
- Poznává základní jarní květiny
- Nadšeně se zapojuje do činností
- Plní úkoly dle zadaného
- Činnost vždy dokončí

- Ví, jak se správně chovat k přírodě
- Zná důležitost vody, koloběh vody
- Vnímá změny kolem sebe
- Chodí rádo do školky
- Zvládá základy anglického jazyka

Vzdělávací nabídka:

- Pozorování přírody (sledování rozmanitostí a změn v přírodě, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- Práce s literaturou a encyklopedií
- Pokusy
- Výtvarné ztvárnění
- Práce s nástroji na zahradě
- Práce s dalekohledem a lupou
- Poznávání jarních květin
- Probouzí se příroda- pučící stromy, keře, první květy
- Kompostování
- Pokusy - koloběh vody
- Vycházky po okolí, do přírody zaměřené na pozorování bylin, květin a mláďat

Dílčí témata:

1. Mám rád nebe, mám rád vodu, mám rád slunce i korunu stromu (Světový den vody)
2. Přichází k nám jaro
3. Každá kytka maličká, má radost ze sluníčka
4. Já jsem malý koledníček, aneb Velikonoce nám klepou na vrátka. Den ptactva 1. 4. 2018

8. Aprílové čarování

Charakteristika integrovaného bloku:

V tomto bloku se nejen zabýváme naší rodinou a vztahy v rodině, ale také tím, jak být prospěšní naší přírodě – třídění, DEN ZEMĚ. Rozloučíme se s čarodějnicemi, které se v tomto měsíci slaví. Vyrobíme si čarodějnici, kterou spálíme v ohništi na zahradě. Naučíme se několik básniček a písniček, které si na zahradě při ohništi zazpíváme a zarecitujeme a v neposlední řadě si i zasportujeme.

Záměry:

- Vnímat vztahy v rodině (maminky sestra je moje?)
- Dokázat popsat svoji rodinu pomocí fotografie
- Znat informace spojené se Dnem Země
- Vnímat rytmus, dokázat se pohybovat do rytmu

- Poznávat materiál - z čeho je daný výrobek vyroben a přiřadit do příslušného kontejneru
- Využívat interaktivní tabuli
- Pohybovat se na čerstvém vzduchu
- Mít svoji roli ve třídě mezi kamarády
- Snažit se vyřídit konflikt sám, bez zásahu dospělé osoby (snaží se s kamarádem domluvit)
- Probudit u dětí zvědavost a nadšení

Očekávané výstupy:

- Kreativně využívá tabuli na zahradě
- Třídí odpad
- Správně uchopuje pastelky
- Baví ho pobyt venku
- Dokáže popsat svoji rodinu (pomocí fotografie)
- Kreativně využívá interaktivní tabuli
- Vyjadřuje se celou větou
- Má ve třídě kamarády, za kterými se těší
- Při vytváření využívá fantazii
- Ví, jak se zachází s výtvarným materiálem, je ohleduplný vůči kamarádům
- Zvládá základy anglického jazyka

Vzdělávací nabídka:

- Účast na akcích MŠ
- Naše zahrádka
- Kompostování
- Pokusy
- Práce na zahradce
- Práce s přírodninou
- Výtvarné ztvárnění
- Práce s nástroji
- Práce s obrázky
- Programy na interaktivní tabuli
- Práce s literaturou a encyklopedií

Dílčí témata:

1. Moje rodina
2. Jsme děti správné, odpad třídíme hravě
3. Den Země
4. Čarodějnice

9. Se sluníčkem do přírody

Charakteristika integrovaného bloku:

Tématem tohoto bloku je pobyt venku, změny v přírodě. V tomto období se soustředíme na vše, co můžeme pozorovat v přírodě (zvířata, stromy, keře). Zařazujeme pokusy. Prohlubujeme vztah k živočichům a krajině. Činnosti směřujeme ven, na zahradu MŠ či do okolí MŠ.

Záměry:

- Vést děti ke vztahu k přírodě
- Posilovat a podporovat vzájemnou spolupráci, ohleduplnost
- Učit děti dovednostem jak se chovat v přírodě
- Pracovat s přírodninami
- Rozvíjet pěvecké dovednosti
- Podporovat u dětí zájem o učení se novým věcem
- Rozvíjet schopnost vyjádřit získané pocity a dojmy
- Přenést co nejvíce činností na pobyt ven
- Podporovat dětskou fantazii a kreativitu
- Rozvíjet paměť a pozornost
- Rozvíjet úctu k přírodě a živočichům
- Vést děti k hygieně, ke správnému mytí rukou

Očekávané výstupy:

- Dokáže rozlišit listnaté a jehličnaté stromy
- Poznává druhy hmyzu, zaměření na význam včel
- Soustředí se na činnost a dokončí ji
- Umí básničky, říkanky, pohybuje se do rytmu písničky
- Rozvíjí fyzickou zdatnost, hrubou motoriku
- Rozvíjí předčtenářské dovednosti
- Má základy pro odpovědný postoj k životnímu prostředí
- Rozvíjí jemnou motoriku, správně zachází s výtvarným materiálem
- Správně si umývá ruce
- Zvládá základy anglického jazyka

Vzdělávací nabídka:

- Pozorování přírody (sledování rozmanitostí a změn v přírodě, přírodní jevy, děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz)
- Práce s literaturou a encyklopedií (s obrázkovým materiálem)
- Výtvarné ztvárnění poznání
- Pokusy
- Práce na zahradě
- Práce s nástroji

- Práce s dalekohledem a lupou
- Práce s přírodninou
- Poznávání jarních květin
- Pozorování života v trávě

Dílčí témata:

- Čisté ručičky pro šikovné dětičky
- Děti, maminka má svátek
- Ptáčky v korunách stromů - stromy, keře
- Pomáháme včelkám dělat med

10. Bylo nám spolu prima

Charakteristika integrovaného bloku:

Na začátku června spolu oslavíme Den dětí. Vydáme se společně hledat poklad. Pomocí her se naučíme nové poznatky o našem těle. Budeme rozvíjet fantazii a zvědavost. Osvojíme si poznatky o dopravních prostředcích, budeme si povídat o situacích, které mohou na silnicích nastat, dále budeme vnímat projevy letního počasí, proměny přírody v letním období, charakteristické letní práce a činnosti. Seznámíme děti s bezpečností během prázdnin. Čeká nás rozloučení s našimi kamarády, kteří odchází do školy. Připravíme si spolu zábavné dopoledne.

Záměry:

- Podporovat spontánní projev, uvědomovat si nejen svá práva, ale i povinnosti
- Vytvářet osobní předpoklady pro radostný vstup do ZŠ
- Vědět a učit se zábavnou hrou o svém těle
- Podporovat kamarádství a citový rozvoj u dítěte
- Podporovat zvědavost, nadšení, kreativitu a fantazii
- Vnímat svět kolem nás
- Osvojovat si poznatky o dopravních situacích
- Vnímat přírodu a změny z ní
- Rozvíjet koordinaci těla při překonávání překážek
- Orientovat se v základních pravidlech bezpečnosti v dopravním provozu
- Zaměřit se na dodržování pravidel bezpečnosti

Očekávané výstupy:

- Radostně prožívá oslavy se svými kamarády
- Využívá tvořivé hry při pobytu venku
- Ví, jak se správně chovat při různých dopravních situacích

- Dokáže definovat změny, které v přírodě nastaly
- Bez větších potíží (dle věku) dokáže překonávat překážky
- Zvládá řešit úkoly, myslí kreativně
- Zvládá základy anglického jazyka

Vzdělávací nabídka:

- Oslava dne dětí
- Výtvarné ztvárnění poznaného
- Výroba herbáře
- Hry zaměřené na ochranu přírody
- Pokusy
- Vycházka po okolí mš
- Péče o zahradu
- Hry na pískovišti
- Práce na záhoncích
- Pozorování ptáků u krmítka a pítka
- Pozorování hmyzu v geologické sbírce a hmatovém chodníku
- Třízení zahradního odpadu na kompost
- Ekologické hrátky

Dílčí témata:

- Děti mají svátek, já (co se mi líbí, nelíbí, co mě baví apod.)
- Na červenou stůj, do silnice nevstupuj!
- Moje tělo
- Těšíme se na prázdniny

Dílčí specificky zaměřené programy

Seznamování se základy cizího jazyka – na základě Národního plánu výuky cizích jazyků a zájmu zákonných zástupců doplňujeme hlavní vzdělávací nabídku o dílčí specificky zaměřený program seznamování dětí se základy anglického jazyka.

Tento program vychází z metodických postupů uvedených v Průvodci metodikou výuky cizího jazyka v mateřské škole (VÚP Praha 2005) a je zpracován v samostatné příloze k ŠVP č. 1

Primární logopedická prevence – program je zpracován v samostatné příloze k ŠVP č. 2

7. Evaluační systém

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškeré činnosti školy

Zjištěné výsledky evaluace poskytují pedagogům a ostatním zaměstnancům zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce i práce školy jako celku. Závěry následně slouží k optimalizaci a zlepšování vzdělávacího procesu i podmínek školy. Předměty, cíle, kritéria, metody, hodnotitele a časový plán evaluace je možné měnit a doplňovat.

Hodnotíme

- Svoji práci, metody, činnosti, formy a prostředky, péči o třídu, její výzdobu, pořádek v hračkách (hodnotí všechny pedagogické pracovnice)
- Individuálně hodnotíme jednotlivé děti a jejich prospívání (jak se děti při činnosti cítily- metody a činnosti, co se naučily- jaké získaly dovednosti, znalosti, myšlenkové operace, co se povedlo/nepovedlo a proč- co bylo rizikovým faktorem), z hodnocení plynou i následné prognózy

Evaluační systém

Kontrolu, hodnocení a evaluaci provádíme v rámci celé třídy. Průběžně zjišťujeme a pozorujeme situace a dění v mateřské škole, z nich pak vyhodnocujeme a vyvozujeme výsledky, důsledky a nápravy.

Kontrolní a hospitační činnost ředitele

Hospitace ředitelky jsou prováděny dle plánu v průběhu celého školního roku. Každá učitelka je seznámena s kritérii hodnocení a předem informovaná o hospitaci. Kontroly ostatních pracovníků jsou průběžné, kontroluje ředitelka, případné nedostatky jsou ihned řešeny.

Druhy hospitací

- Orientační vstupy - probíhají orientačně po celý školní rok u všech pracovníků, jsou zaměřené na okamžitou atmosféru ve třídě, dokumentaci, pořádek, dodržování pracovní náplně, obsahu ŠVP, mají také za cíl prověřit průběžnou přípravu učitelky na činnost, volbu, využívání a přípravu pomůcek. Záznam je prováděn pouze jsou-li zjištěny nedostatky nebo porušení pracovních povinností.
- Ohlášené - ředitelka nebo učitelka po dohodě s jinou učitelkou zhlédne výstup s dětmi z vybrané oblasti. Hospitující sleduje využívání vhodných metod a forem vzdělávání, celkový projev učitelky, volbu a připravenost pomůcek, dodržování závazných oblastí ŠVP, TVP, dodržování pedagogických zásad. Vždy je zpracován zápis a proveden hospitační rozhovor.
- Následné - zaměřená na odstranění zjištěných nedostatků při předchozí hospitaci. Je vždy proveden zápis a pohospitační rozhovor.

Hodnocení v rámci třídy

Vlastní evaluace probíhá průběžně při rozhovorech mezi učitelkami, na základě výstupů jsou připravovány činnosti pro děti. Dále při jednání pedagogické rady (dle plánu pedagogických rad). Hodnocení tematických částí je prováděno po skončení dané části učitelkami ve třídě a je podkladem pro inovaci TVP v následujícím školním roce.

Kontrola dokumentace

Kontrolu provádí ředitelka 1x měsíčně vedení třídní knihy a přehled docházky dětí, 3x ročně vedení evidenčních listů/školní matriky, 1x za dva měsíce zpracování, plnění a zhodnocení obsahu vzdělávání TVP.

Kontrola pořádku, hraček a výzdoby tříd mateřské školy

Je průběžná, dále vždy v rámci jednání pedagogických rad.

Pedagogická diagnostika

Je vedena ve třídě písemnou formou, vždy respektuje individuální pokroky dětí. Zápisy umožňují plánování dalšího rozvoje dítěte. Tyto záznamy jsou pracovním dokumentem a jsou důvěrné.

Děti s OŠD mají vypracovaný individuální vzdělávací plán.

K pedagogické diagnostice využíváme těchto metod

- Pozorování dětí- pozorování a rozbor herních aktivit dětí, rozbor chování a jednání ve skupině, jeho vztahy s kamarády, postavení dítěte ve skupině, rozbor procesu učení, her, rozbor jazykových projevů, komunikace jednotlivých dětí
- Rozhovory s dítětem, s rodiči, případně s odborníky
- Analýza výtvarných a tvořivých aktivit dětí
- Analýza vlastní pedagogické aktivity
- Dotazník pro rodiče dětí (vyplňují rodiče anonymně, zpracováno do hodnotícího dokumentu)

Hodnocení podmínek vzdělávání

Zaměstnankyně hodnotí jednotlivé podmínky stanovené v ŠVP 1x ročně, podklady slouží pro Vlastní hodnocení školy.

Celkové hodnocení

Celkové hodnocení práce pedagogické a řídicí zpracovává ředitelka na základě podkladů shromážděných po celý školní rok jednotlivými zaměstnanci ve Vlastním hodnocení školy (1x za 3 roky).

Na zpracování hodnotícího dokumentu se tak podílejí všechny zaměstnankyně. Ze závěru pak vyvozují důsledky- případné změny v ŠVP, TVP, pedagogické práci, provozu, podmínkách průběhu vzdělávání apod. nebo pokračují v osvědčeném postupu.

Příloha č. 1

Podmínky a organizace jazykového vzdělávání

Na základě metodiky **Průvodce metodikou výuky angličtiny v mateřské škole I.**, kterou vydal Výzkumný ústav pedagogický v Praze za účelem podpory realizace programu Národního plánu výuky cizích jazyků v předškolním vzdělávání, musí výuka angličtiny u předškolních dětí zejména akceptovat přirozená vývojová specifika dětí této věkové kategorie. Metodika uvádí **základní principy jazykové výuky v předškolním věku**, kterými se v naší mateřské škole řídíme.

Jsou to následující principy:

Schopnost porozumět

V předškolním věku vychází ze stejného principu, kterým se malé děti učí mateřský jazyk. Děti reagují na určitý podnět vyslovený v cizím jazyce, aniž by měly samy jakékoli sdělení formulovat. Učitelka probouzí motivaci k porozumění mimikou, gestikulací, obrázky a loutkami.

Využití her a pohybu

Vhodné jsou metody prožitkového a kooperativního učení hrou a dalšími činnostmi, které jsou založené na přímých zážitcích dítěte a podporující dětskou zvědavost. Hry jsou zábavné, vzrušující a koncipované tak, aby všechny děti měly příležitost vyniknout. Důležitým prostředkem k neverbální komunikaci a k odreagování je pohyb.

Také celé naše seznamování s angličtinou v MŠ je koncipováno převážně jako hra. Učitelka děti s angličtinou seznamuje přirozenou formou pomocí scének, her, soutěží, písniček a povídaní. Děti jsou v pohybu a v rámci hry se učí. Základním předpokladem je komunikovat s nimi pomocí jednoduchých frází a pokynů přímo v angličtině.

Nepřímé učení

Jazyk není pro děti oddělitelný od reality, kterou zažívají, tudíž nelze aplikovat klasickou výuku se slovy jako prvky. Začleňujeme pohádky, říkanky, hádanky, které děti rády napodobují a osvojují si tak nepřímo nové zvuky, které se v nich objevují. Nepřímé učení je pro děti neefektivnější.

Rozvíjení představivosti

Děti mají velkou fantazii a gradování příběhů v pohádkách nebo písničkách jim umožňuje operovat s cizím jazykem stejně jako s mateřštinou.

Aktivace všech smyslů

Stejně jako si děti osvojují mateřštinu prostřednictvím smyslového vnímání, zapojujeme více smyslů i při angličtině. Komunikaci zpestřujeme prostřednictvím manipulačních činností, konstruktivních a grafických činností, smyslových a psychomotorických her, pohybových a hudebních aktivit.

Střídání činností

Soustředění dětí trvá zpravidla jen několik minut, proto musí být činnost živá, pestrá a spojená s hrou a pohybem. Aktivity střídáme dle potřeby, zařazujeme činnosti podněcující aktivitu, které doplňujeme zklidňujícími činnostmi.

Upevňování

Častým opakováním děti získávají potřebnou sebedůvěru. Dítě potřebuje poměrně dlouhý čas na to, aby cizí jazyk vstřebalo, dříve než je schopno ho aktivně používat. Případný stres z mluvení odstraňujeme pomocí sborového opakování nebo metodou zábavného drilu.

Individuální přístup

Prioritou je individuální pozornost ze strany učitelky. Důležitou roli při seznamování s cizím jazykem má pochvala nejenom za samostatný projev, ale i za snahu nebo správnou reakci.

Užití cizího/mateřského jazyka

Občas může mít svůj účel i používání mateřského jazyka - zvyšuje sebejistotu, umožňuje dětem vyjádřit to, co v cizím jazyce vyjádřit nedokážou. Pokud preferujeme pouze cizí jazyk, uplatňujeme ve zvýšené míře neverbální komunikační prostředky jako gesta, mimiku, využívání obrázků a názorných pomůcek.

Hlavním cílem seznamování se s angličtinou je získání základů pro další jazykové vzdělávání a zejména utváření kladného vztahu dětí k poznávání, učení a k anglickému jazyku jako takovému.

Příloha č. 2

Primární logopedická prevence

Na základě **Metodické příručky logopedické prevence**, vytvořené v rámci projektu **Logopedická prevence u dětí a žáků v ČR**, musí prevence u předškolních dětí zejména akceptovat přirozená vývojová specifika dětí této věkové kategorie. Metodika uvádí **základní principy jazykové výuky v předškolním věku**, kterými se v naší mateřské škole řídíme.

V naší Mateřské škole provádíme orientační logopedické vyšetření, které je východiskem pro logopedickou prevenci. Na jeho základě volíme postup pro další rozvoj komunikačních schopností. Je určeno pro potřeby učitelky. Vedle záměrných zkoušek využíváme především pozorování dítěte v každodenních komunikačních situacích.

Prováděné orientační vyšetření má následující body:

- Anamnéza (rodinná, osobní, sociální prostředí)
- Orientační vyšetření výslovnosti
- Orientační vyšetření motoriky (hrubé, jemné, motoriky mluvidel, grafomotoriky)
- Orientační vyšetření sluchu (sluchová paměť, fonemický sluch, rytmické cvičení a analýza a syntéza slov)
- Orientační vyšetření zrakového vnímání
- Orientační vyšetření rozumových schopností
- Orientační vyšetření slovní zásoby a porozumění řeči
- Orientační vyšetření grafomotoriky
- Souvislé vyjadřování
- Orientační vyšetření laterality

Logopedická intervence probíhá fázemi postupného zdokonalování až ke spontánnímu používání tvořené hlásky:

- nápodoba
- identifikace
- fixace
- automatizace
- spontánní používání

Logopedické chvílky by měly být přiměřené věku dětí, se kterými pracujeme a měly by být tématicky motivované.

Obsahují zejména:

- dechové a fonační cvičení
- artikulační cvičení a nápodob zvuků
- Rozvoj zrakové a sluchové percepce

Logopedická cvičení doplňujeme:

- rytmizací
- rozvojem motoriky
- rozvojem rozumových schopností
- rozvojem jednotlivých jazykových skupin